

Wawelu, a następnie dyrektorem Muzeum Narodowego (1957—1962). Na Uniwersytecie Jagiellońskim był dziekanem i prorektorem (1951/52—1960/61) w ostatnich latach — dyrektorem Instytutu Historii Sztuki UJ. Znany był ze swej umiejętności podejmowania szybkich decyzji w załatwianiu najbardziej zawilonych spraw administracyjnych. Zawsze cechowała go wielka dobroć i nadzwyczajna uczynność. W czasie okupacji wyróżnił się swą patriotyczną postawą, zasłynął też jako znakomity pedagog w zakresie przedmiotów szkolnictwa średniego, nawet w dziedzinie matematyki. Uratował najcenniejsze inzynia i skarbiec UJ, które ukryte (zamurowane) w Collegium Novum szczęśliwie przetrwały okupację hitlerowską.

Od roku 1939 był członkiem-korespondentem Polskiej Akademii Umiejętności oraz wielu towarzystw naukowych. Obecnie zaś jest członkiem Komitetu Nauk PAN, a także pełni funkcję przewodniczącego Podkomisji Historii i Teorii Sztuki w oddz. PAN w Krakowie. Był laureatem nagrody m. Krakowa, odznaczony został Krzyżem Komandorskim i Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Napisał i wydał ponad 200 prac naukowych, z których należy wymienić przykładowo chociażby niektóre: wspólnie ze swoim profesorem Julianem Pagaczewskim *Polskie rzemiosło artystyczne wieków średnich* (Kraków 1959) oraz *Dary złotnicze Kazimierza Wielkiego dla kościołów polskich* („Rocznik Krakowski” XXV, 1934); wspólnie ze swoim kolegą — dr Kazimierzem Buczkowskim, kustoszem Muzeum Narodowego w Krakowie: *Rzemiosło ar-*

tystyczne w Polsce (Kraków 1971). Wspólnie ze swoim uczniem dr Janem Samkiem jest redaktorem *Katalogu zabytków sztuki miasta Krakowa*, autorem wszystkich rozdziałów o sztuce do okresów nowożytnych w pracy zbiorowej pt. *Kraków, jego dzieje i sztuka*. Jest autorem podręcznika uniwersyteckiego (*Historia sztuki nowożytnej*), wznawianego kilkakrotnie (Wyd. 3, Kraków 1970). Korzysta z niego ucząca się młodzież wszystkich uczelni w kraju. Napisał kilkadziesiąt artykułów do *Wielkiej Encyklopedii Powszechnej PWN*, zajmował się też popularyzacją wiedzy o sztuce (np. *Michał Anioł Buonarroti* w serii „Nauka dla Wszystkich” wydawanej przez PAN). Związany z Wawelem wydał: *Grób biskupa Maura w krypcie św. Leonarda na Wawelu* („Rocznik Krakowski” XXX, 1938) oraz *Najstarsze budowle wawelskie* (Warszawa 1960). Będąc członkiem komisji i świadkiem przy otwarciu i przeniesieniu trumny królowej Jadwigi w roku 1949, zdał z tego sprawozdanie w pracy *Grób królowej Jadwigi i królewicza Kazimierza Jagiellończyka w katedrze na Wawelu* (*Studia do dziejów Wawelu*, t. 3). Z zainteresowań kościołem Mariackim powstaje też opracowanie pt. *Kościół Najświętszej Marii Panny w Krakowie*, Kraków 1947..

Od lat 50-tych bierze udział w pracach Komisji artystycznej przy Kurii metropolitalnej krakowskiej, gdzie dzieląc się swoim doświadczeniem dobrze przysłużył się wysokiemu poziomowi artystycznemu nowo powstałych dzieł tak z dziedziny architektury kościelnej, jak malarstwa, rzeźby i rzemiosła artystycznego.

Ks. Jan Kuś

SPIS ILUSTRACJI

	po str.
1. Ks. Józef Bańka	4
2. Kościół Opatrzności Bożej w Katowicach-Zawodziu. Polichromia Adama Bunscha	8
3. „Felix saeculum”, obraz w kościele Bożego Ciała w Krakowie (XVII w.)	48
4. Mauzoleum Izajasz Bonera z relikwiarzem (XVIII w.)	48
5. Bł. Izajasz Boner, obraz w zapleczkach stall kościoła Św. Katarzyny w Krakowie	48
6. Karta tytułowa dzieła Baroniusza z 1606 r. (Archwium m. Torunia)	48
7. Obory, rzeźba Pieta w niszy ołtarza głównego (stan przed konserwacją)	64
8. Rzeźba Pieta z Obór przed zdjęciem srebrnej sukienki	64
9. Rzeźba Pieta z Obór po zdjęciu sukienek, przemalówek i kitów	64
10. Rzeźba Pieta z Obór po przeprowadzeniu konserwacji	64
11. Rzeźba Pieta z Świerczynek pod Toruniem	64
12. Rzeźba Pieta z kościoła Mariackiego w Gdańsku (obecnie w Muzeum Pomorskim w Gdańsku)	64
13. Rzeźba Pieta z klasztoru benedyktynek w Żarnowcu	80
14. Rzeźba Pieta z Haczowa. Fot. M. Kornecki	80
15. Rzeźba Pieta w kościele parafialnym w Golubiu	80
16. Rzeźba Pieta w kaplicy „na Bramce” w Chełmnie	80
17. Obory, plakietka wotywna z końca w. XVIII	80
18. Obory, plakietka wotywna z r. 1769	80
19. Obory, plakietka wotywna wykonana w końcu w. XVIII przez złotnika toruńskiego K. Magierskiego	80
20. Pierwsza strona inwentarza klasztoru w Oborach z r. 1681	80
21. Matka Boska z Dzieciątkiem z Rudawy. Stan przed usunięciem przemalówek	88
22. Matka Boska z Dzieciątkiem z Rudawy (fragment). Stan w trakcie usuwania przemalówek	88
23. Matka Boska z Dzieciątkiem z Rudawy. Stan po konserwacji i rekonstrukcji tła	88
24. Wanda Malczewska. Obraz Władimira Hofmana	128
25. Mapa miejsc rodzinnych Wandy Malczewskiej	128
26. Żytno, kościół parafialny. „Tygodnik Ilustrowany” 1861 t. 1. s. 80	144

27. Przyrów, kościół Św. Anny. „Tygodnik Ilustrowany” 1874 t. 2 s. 165	144
28. Parzno, kościół parafialny	152
29. Parzno, krypta sługi Bożej Wandy Malczewskiej	152
30. O. Jukundyn Bielak O. F. M.	192
31. Dom Polski w Jerozolimie	192
32. Ks. Adam Stefan Sapieha (1906). Fot. E. Trzemeski	224
33. Ks. Adam S. Sapieha (1906). Fot. E. Trzemeski	224
34. Konsekracja ks. biskupa Adama S. Sapiehy w kaplicy Sykstyńskiej w Rzymie, dn. 17 XII 1911 r.	240
35. Książę Adam Stefan Sapieha, arcybiskup metropolita krakowski	240

TABLICE GENEALOGICZNE

1. Malczewscy h. Tarnawa, linia sandomierska	176
2. Malczewscy h. Tarnawa, linia wschodnia	176
3. Siemieńscy	176

SPIS TREŚCI

KS. ALFONS SCHLETZ: Ks. Józef Bańka. Szkic biograficzny i bibliografia prac	7
STANISŁAW ROSPOND: Księstwo biskupie w Nysie — gniazdo rodowe Kopernika	23
KS. JAN KUŚ: Bł. Izajasz z Krakowa 1399—1471	35
TADEUSZ CHRZANOWSKI: Rzeźba Pieta z klasztoru karmelitów w Oborach w Ziemi Dobrzyńskiej	55
ZOFIA KNAUS: Nowo odkryty obraz gotycki	85
FRANCISZEK LENCZOWSKI: Przekazy kroniki Andrzeja Komonieckiego o kościołach w Żywcu i jego okręgu	93
S. SERAFINA CZERMIŃSKA O. S. U.: Wanda Malczewska (1822—1896)	121
O. ANZELM SZTEINKE O. F. M.: O. Jukundyn Antoni Bielak O. F. M. (1834—1900) i jego działalność w Ziemi Świętej	179
PAWEŁ ŻÓŁTOWSKI: Wspomnienia o kardynale Adamie Stefanie Sapieże z okazji 60-lecia ingresu na krakowską stolicę biskupią	215

RECENZJE I SPRAWOZDANIA

Bp Wincenty Urban, Ostatni etap dziejów Kościoła w Polsce przed nowym tysiącleciem (1815—1965) (Ks. Roman Nir)	251
Ks. Józef Wieteska, Katalog prałatów i kanoników prymasowskiej kapituły łowickiej od 1433 do 1970 r. (Ks. Józef Bańka)	255
Z działalności Instytutu Geografii Historycznej Kościoła w Polsce (1957—1971), Grażyna Karolewicz	257

KRONIKA

Ustanowienie stałej organizacji kościelnej na Śląsku, Pomorzu i Warmii, Zygmunt Hrapkiewicz	265
Ks. Wojciech Maria Baudiss T. J., Ks. Kazimierz Drzymala S. J. Proces rogatoryjny w sprawie sługi Bożego Jana XXIII w Warszawie, O. Salezy Bogdan Brzuszek O. F. M.	270
Stulecie Wydawnictwa Apostolstwa Modlitwy, Ks. Stanisław Janaczek	272
Jubileusz 250-lecia obrazu Matki Boskiej w Pszowie na Górnym Śląsku, Ks. Józef Bańka	273

100-lecie śmierci sługi Bożego Edmunda Bojanowskiego, <i>Barbara Szyszka</i>	274
Jubileusz Zgromadzenia Św. Michała Archanioła, <i>Ks. Mieczysław Głowacki</i>	276
Dr Marian Gotkiewicz (1901—1972), <i>Adam Blachut O. F. M.</i>	278
Ks. bp Pierre Zevaco, ordynariusz diecezji Fort Dauphin w Redakcji „Naszej Przyszłości”, <i>Alfons Schletz</i>	282
Uroczystość wręczenia Księgi pamiątkowej ks. biskupowi Wincentemu Urbanowi, <i>Alfons Schletz</i>	282
Uroczystości jubileuszu 750-lecia Zakonu Kaznodziejskiego w Polsce, <i>Z. Hrapkiewicz</i>	283
Jubileusz prof. Adama Bochnaka, <i>Ks. Jan Kuś</i>	285
Spis ilustracji	287
Spis tablic genealogicznych	288

